

Korte risicobeoordeling

***Arrhenodes minutus* Drury (EU – Q)**

Naam waaronder gereguleerd: *Arrhenodes minutus* Drury

Categorie: insecten en mijten

Datum: december 2019

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: geen meldingen (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2019)

Buiten de Europese Unie: zuiden van Canada en het oosten van de Verenigde Staten (VS) (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2019).

Waardplanten

- *Quercus* (eik)
- *Ulmus* (iep)
- *Populus* (populier)
- *Fagus* (beuk)

De soort tast mogelijk ook andere boomsoorten aan (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2019)

Belangrijkste pathways

1. Hout van *Quercus*, *Ulmus*, *Fagus* en *Populus*

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	2	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	2	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	4	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	4	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	1	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	2	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	3	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	2	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 2 [1-5]

Biologie

Alle stadia (eieren, larven, poppen en adulten) kunnen in hout aanwezig zijn. Larven boren zich in het hout tot bijna de ander kant van de boom (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2019).

Wet- en regelgeving

Voor hout van *Quercus* L., met uitzondering van hout in de vorm van plakjes, spanen, kleine stukjes e.d., vaten, kuipen e.d. waarbij het hout een warmtebehandeling heeft ondergaan (176°C – 20 min) en verpakkingshout, uit de VS geldt: het hout is

- zodanig gekantrecht dat het ronde oppervlak is verdwenen, of
- vrij van bast en heeft een vochtgehalte van minder dan 20%, of
- vrij van bast en is ontsmet is door middel van een passende behandeling met warme lucht of heet water, of
- gezaagd met of zonder resten van schors en bast en is kunstmatig gedroogd tot een vochtgehalte van minder dan 20%.

(Uitvoeringsverordening 2019/2072, Bijlage VII, punt 90).

Voor hout in de vorm van plakjes, spanen, kleine stukjes e.d. van *Quercus* uit de VS geldt: het hout is/heeft:

- kunstmatig gedroogd tot een vochtgehalte van minder dan 20%, of
- een passende fumigatie ondergaan, of
- een hittebehandeling ondergaan (minimaal 56°C – 30 min).

(Uitvoeringsverordening 2019/2072, Bijlage VII, punt 91).

Voor hout van *Populus* L. met uitzondering van hout in de vorm van plakjes, spanen, kleine stukjes e.d. uit de Amerika's geldt: het hout is:

- vrij van bast, of
- kunstmatig gedroogd tot een vochtgehalte van minder dan 20%.

(Uitvoeringsverordening 2019/2072, Bijlage VII, punt 96).

Voor hout in de vorm van plakjes, spanen, kleine stukjes e.d. van *Populus* L. uit de Amerika's geldt: het hout is/heeft:

- geproduceerd van ontschorst rond hout, of
- kunstmatig gedroogd tot een vochtgehalte van minder dan 20%, of
- een passende fumigatie ondergaan, of
- een hittebehandeling ondergaan (minimaal 56°C – 30 min).

(Uitvoeringsverordening 2019/2072, Bijlage VII, punt 97).

Sinds 14 december 2019 geldt een (tijdelijk) importverbod van hout van *Ulmus* uit gebieden in derde landen waar *Saperda tridentata* aanwezig is (Uitvoeringsverordening (EU) 2018/2019).

Er gelden internationale afspraken voor verpakkingshout (International Standard for Phytosanitary Measures (ISPM) No. 15). ISPM 15 bepaalt dat het hout moet zijn behandeld volgens vastgestelde behandelingen (FAO, 2018).

Vondsten en intercepties

Er is een notificatie van een interceptie van *Arrhenodes* sp. in een zending van hout en bast van *Quercus alba* uit de VS, door Frankrijk in 2005; verder zijn er geen vondsten en intercepties bekend (EPPO Global Database, Europhyt, 09.10.2019).

Score

Er zijn bijzondere eisen voor sommige, maar niet van alle bovengenoemde houtsoorten en ook niet uit alle landen waar het organisme voorkomt. Bovendien kunnen niet alle opties aanwezigheid van het organisme uitsluiten omdat larven diep in het hout kunnen zitten. Er zijn geen vondsten en intercepties in de afgelopen 10 jaar bekend in de EU (score 2).

P2 (transfer): 4 [1-5]

De pathway is hout, het organisme kan zich buiten vestigen en waardplanten (eiken) komen algemeen voor.

P3 (kans op vestiging na transfer): 4 [1-5]

De soorten kan zich buiten vestigen; ten minste twee individuen van verschillende sekse (of een zwanger vrouwtje) zijn nodig voor het initiëren van een populatie.

P4 (kans overleven uitroeiactie): 4 [1-4]

De kans op een vroege detectie in de groene ruimte is klein, ook al omdat waardplanten algemeen voorkomen. Als eenmaal een populatie in een bos aanwezig is, is de kans op uitroeiing zeer klein.

Effect op perceelsniveau: 1 [1-5]

De soort is vooral bekend als schadelijk voor de houtindustrie. Schade aan jonge bomen is niet gerapporteerd; daarom wordt het effect voor boomkwekerijgewassen beoordeeld met score '1' (geen schade verwacht).

Mate van verspreiding: 1 [1-4]

Het organismen lijkt vooral voor te komen in bossen en houtplantages en niet op boomkwekerijen (score 1).

Productiewaarde-teelt: 3 [1-6]

De productiewaarde van 'laanbomen/parkbomen en spullen' en 'bos- en haagplantsoen' was samen ten minste 157 miljoen euro in 2018. Niet bekend is welk deel hiervan eiken, iepen, populieren en beuken betreft. De productiewaarde van eiken wordt grofweg geschat tussen de 20 en 50 miljoen euro (score 3).

Impact op de groene ruimte: 2 [1-5]

Economische schade is vooral bekend voor de houtindustrie (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2019). In hoeverre de soorten bomen in de groene ruimte dusdanig beschadigt dat het opvalt en de landschapswaarde achteruitgaat is daarom lastig te beoordelen. Vanwege het gebrek aan meldingen over schade aan laanbomen en bossen (niet houtproductie) een score '2'.

Export-maatregelenniveau: 3 [1-4]

De soorten zijn vooral bekend als schadelijk voor de houtindustrie en boomkwekerijen zijn mogelijk vrij te houden van beide soorten. (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2019): "... *so far no damage to plants for planting has been reported*".

Productiewaarde-export: 3 [1-6]

Zie productiewaarde-teelt

4. Referenties

EFSA_Panel_on_Plant_Health, Bragard C, Dehnen-Schmutz K, Di Serio F, Gonthier P, Jacques M-A, Jaques Miret JA, Fejer Justesen A, MacLeod A, Magnusson CS, Navas-Cortes JA, Parnell S, Potting R, Reignault PL, Thulke H-H, Van der Werf W, Vicent Civera A, Yuen J, Zappalà L, Grégoire J-C, Kertész V & Milonas P, 2019. Pest categorisation of *Arrhenodes minutus*. EFSA Journal, 17, e05617. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2019.5617>

FAO, 2018. ISPM 15 Regulation of wood packaging material in international trade. Food and Agricultural Organization of the United Nations, Secretariat of the International Plant Protection Convention.

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.